

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce kolejny numer kwartalnika „Radca Prawny. Zeszyty Naukowe”. Prezentujemy w nim dziewięć publikacji, w tym jedną w języku włoskim.

Wykonywanie zawodu przez radców prawnych stanowi kanwę artykułu radcy prawnego Krystyny Stogi. Autorka porusza zagadnienia dotyczące zasad uczciwej konkurencji i poszanowania dobrych obyczajów oraz słusznym interesów innych przedsiębiorców i konsumentów w naszej codziennej zawodowej działalności. Zachowania radców na rynku powinny być oceniane nie tylko przez pryzmat wymienionych wyżej zasad, lecz także przez fakt wykonywania zawodu zaufania publicznego. Nakłada to na nas wszystkich szczególnie zasady moralne względem klientów i innych osób wykonujących zawody prawnicze. Autorka słusznie zauważa, że w obecnej sytuacji rynkowej, nawet wśród zawodów prawniczych, rośnie konkurencja, nie zawsze uczciwa. Drogowskazem dla nas jest Kodeks Etyki Radcy Prawnego, który zawiera wskazówki pomocne przy rozwiązywaniu trudnych sytuacji. Jednak, jak wskazuje mec. Krystyna Stoga, naruszenie zasad etyki, które może być jednocześnie kwalifikowane jako czyn nieuczciwej konkurencji, może skutkować odpowiedzialnością cywilną i karną sprawcy. Dlatego też warto stosować Kodeks Etyki, dzięki czemu powinniśmy unikać naruszenia zasad uczciwej konkurencji i odpowiedzialności.

W artykule dotyczącym powrotu postępowania gospodarczego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego mec. Anna Osiewała wskazuje problemy, z którymi przyjdzie nam zmierzyć się w praktyce. Zmiana postępowania w sprawach gospodarczych będzie wiązała się z nowymi obowiązkami pełnomocników i ich mocodawców. Mecenas Osiewała zastanawia się na marginesie, czy na pewno wszystkie zmiany przyspieszą postępowanie z korzyścią dla stron procesu. Autorka zwraca uwagę na nową instytucję, tj. umowę dowodową, która może być elementem umów gospodarczych lub zostać zawarta bezpośrednio przed sądem rozpoznającym sprawę. Analiza przepisów stanowi wstęp do pogłębienia poszczególnych problemów i zagadnień procedury cywilnej przez każdego z radców.

Wszystkich zwolenników mediacji powinien zainteresować artykuł dr. hab. Jarosława Dobkowskiego, prof. UWM, dotyczący wprowadzenia mediacji podatkowej jako metody rozwiązywania sporów w toku postępowania podatkowego. Autor prezentuje możliwe do przyjęcia rozwiązania prawne, wskazując ich wady i zalety. Mediacja podatkowa może stanowić dla podatnika łagodniejszą formę rozwiązywania spraw podatkowych, w których dochodzi do „ucierania się interesów” stron.

Artykuł sędziego Marka Szymanowskiego dotyczy spraw, którym z reguły nie poświęca się dużo miejsca w periodykach, ale które w szczególności dotyczą dużego grona obywateli, tj. spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych. Autor porusza zagadnienie wydania przez organ rentowy decyzji zamiennej w sytuacji uwzględnienia żądań zawartych we wniesionym przez ubezpieczonego odwołaniu. W zależności od etapu, na jakim następuje wydanie takiej decyzji, wywołuje ona różne skutki procesowe. Marek Szymanowski zauważa również kwestie kwalifikacji prawnej wydanej decyzji. Wątpliwości budzi sytuacja, w której organ wydaje nową decyzję, ale ponownie odmowną, tyle że z innych przyczyn, lub w wyniku odwołania zmienia prawidłową decyzję. Mając na względzie powyższe kwestie, Autor podejmuje próbę zdefiniowania istoty decyzji zamiennej, oceny dopuszczalności kontroli przez sąd prawidłowości wydanej decyzji z punktu widzenia interesu ubezpieczonego i jej zgodności z prawem oraz wpływu takich decyzji na tok postępowania sądowego.

W kolejnej publikacji radca prawny Piotr Kantorowski zajmuje się zagadnieniami zagospodarowania przestrzennego. Przypadki, gdy dochodzi do stwierdzenia nieważności decyzji o ustaleniu warunków zabudowy, w sytuacji gdy obowiązuje wydane na jej podstawie pozwolenie na budowę, są znane w praktyce. Autor dochodzi do wniosku, że nie w każdym przypadku skutkiem stwierdzenia nieważności decyzji o warunkach zabudowy będzie uchylenie/stwierdzenie nieważności pozwolenia na budowę.

Z kolei dr. hab. Urszula Nowicka, profesor Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, analizuje orzecznictwo związane z zagadnieniem odwołania darowizny przez teściów

w następstwie zdrady małżeńskiej. Temat jest o tyle ciekawy, że w praktyce tego rodzaju przypadki nie są odosobnione. „Pokrzywdzony” małżonek może mieć podstawę do odwołania wcześniej udzielonej darowizny, ale takiej możliwości co do zasady, jak słusznie wskazuje Autorka, należy odmówić rodzicom. Pokrzywdzenie musiałoby dotyczyć bezpośrednio ich jako darczyńców. Do tej konkluzji Autorka dochodzi poprzez analizę przesłanek odwołania darowizny w szczególności rażącej niewdzięczności.

Profesor Paola Sechi z Uniwersytetu w Sassari prezentuje reformę systemu penitencjarnego we Włoszech w zakresie opieki medycznej osadzonych. Autorka podkreśla braki legislacyjne, które dotyczą przede wszystkim ochrony zdrowia psychicznego więźniów. Jest to ciekawe zagadnienie, bowiem włoski Trybunał Konstytucyjny niedawno nakazał zagwarantować skazanemu cierpiącemu na chorobę psychiczną dostęp do „humanitarnego” aresztu domowego, w którym mógłby odbywać skuteczne leczenie.

W związku z trwającymi cały czas dyskusjami nad strukturą wymiaru sprawiedliwości w tym numerze Justyna Skwirowska z Uniwersytetu SWPS w Warszawie przypomina, jak funkcjonowało to w starożytnym Rzymie.

A na koniec prezentujemy przegląd najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz Trybunału Konstytucyjnego przygotowany przez Kacpra Milkowskiego. Warto zwrócić uwagę zwłaszcza na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 17 lipca 2019 r., SK 29/17, które dotyczy kwestii dopuszczalności wniesienia zażalenia na czynności rzecznika dyscyplinarnego okręgowej izby radców prawnych. Trybunał nie uznał przyjętego w ustawie o radcach prawnych rozwiązania za niezgodne z konstytucją.

A już od następnego numeru wprowadzimy dla Państwa kolejne zmiany. W każdym wydaniu część artykułów będzie poświęcona jednej gałęzi prawa. Nie pozbawi to jednak „Zeszytów” publikacji, które jak do tej pory cieszą się największym zainteresowaniem Czytelników, a dotyczą wykonywania zawodu radcy prawnego czy bieżących zmian w przepisach. Mamy nadzieję, że ewolucja dotycząca podziału tematycznego naszego czasopisma spotka się z Państwa życzliwością.

Jakub Zięty
przewodniczący kolegium redakcyjnego – redaktor naczelny